

ЛЕКСИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО
АНГЛІЙСЬКО- ТА НІМЕЦЬКОМОВНОГО
ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.
Випуск 1 (41).
УДК 811.111:81'42

DOI: 10.24144/2663-6840/2019.1(41).174–180

Хант Г., Разумна К. Лексичні та стилістичні особливості сучасного англійсько- та німецькомовного публіцистичного дискурсу; 17 стор.; кількість бібліографічних джерел – 26; мова українська.

Анотація. У статті розглянуто поняття *дискурс* у порівнянні з поняттям *текст*, узагальнено тлумачення публіцистичного дискурсу, який нині є одним із найбільш поширених видів дискурсу. Особливу увагу приділено виокремленню лексичних та стилістичних особливостей англійсько- та німецькомовного публіцистичного дискурсу на матеріалі сучасних медіатекстів. Для публіцистичних текстів характерне використання національно маркованої і розмовної лексики, уживання ідіом, метафор, образних висловлювань тощо.

Ключові слова: публіцистичний дискурс, текст, національно маркована лексика, метафора, лексичні особливості, стилістичні особливості, розмовна лексика.

Постановка проблеми. Широке застосування засобів масової інформації та технологій у повсякденному житті зумовило більш поглиблене дослідження публіцистичного дискурсу і, зокрема, медіа-дискурсу в сучасному мовознавстві. Цей вид дискурсу сьогодні вважається одним із найбільш потужних та найважливіших засобів передачі інформації широкому колу осіб та впливу на аудиторію.

Водночас публіцистичні тексти здійснюють емоційний вплив на читачів. Актуальність нашого дослідження зумовлена спрямованістю лінгвістичних розвідок на вивчення й аналіз поняття публіцистичного дискурсу, а також виокремлення характерних стилістичних та лексичних засобів, притаманних мові газет і журналів, за допомогою яких публіцистичні тексти здійснюють емоційний вплив на аудиторію.

Аналіз досліджень. Вивченню публіцистичного дискурсу присвячені праці багатьох сучасних дослідників (Н. Д. Арутюнова, Ф. С. Бачевич, І. А. Бехта, А. П. Загнітко, Н. К. Кравченко, О. В. Масло, С. І. Потапенко, І. А. Стернін, І. П. Сузов, В. Н. Телія, С. Г. Тер-Мінасова, А. О. Худолій, І. С. Шевченко та ін.). Дискурс вважається складним та багатоаспектним поняттям, тому існує багато підходів до його тлумачення.

З одного боку, дискурс розглядають у порівнянні з текстом. Так, текст трактують як послідовність речень без комунікативно-прагматичного контексту [11], у той час як дискурс вважається послідовністю мовленнєвих актів (текстом), включених у комунікативно-прагматичний контекст [11]. Якщо текст розглядається як одиниця комунікації, яка «повністю виявляється тільки в ситуації спілкування» [4, с. 12], то дискурс – це ширше поняття, яке «корелює з категоріями логіки, психології, філософії і спрямоване на людину, її досвід, знання, інтелектуальний рівень, спосіб вираження знань про навколишній світ» [2, с. 193]. Дискурс також визначають як «зв'язний текст у його сукупності з

екстралінгвальними – прагматичними, соціокультурними, психолінгвістичними та іншими чинниками; мовлення, що розглядається як цілеспрямована соціальна дія, як компонент, який бере участь у взаємовідносинах людей та в механізмах їх свідомості (когнітивних процесах)» [6, с. 136 – 137].

З іншого боку, дискурс – це «складний соціолінгвістичний феномен сучасного комунікативного середовища, який, по-перше, детермінується (прямо чи опосередковано) його соціокультурними, політичними, прагматично-ситуативними, психологічними та іншими (конституювальними чи фоновими) чинниками, по-друге, має «видиму» – лінгвістичну (зв'язний текст чи його семантично значущий та синтаксично завершений фрагмент) та «невидиму» – екстралінгвальну (знання про світ, думки, настанови, мету адресанта, необхідні для розуміння цього тексту) структуру і, по-третє, характеризується спільністю світу, який «будується» впродовж розгортання дискурсу його репродуктором (автором) та інтерпретується його реципієнтом (слухачем, читачем тощо)» [10, с. 13]. Крім того, його тлумачать як «тип комунікативної діяльності, інтерактивне явище, мовленнєвий потік, що має різні форми вияву (усну, писемну, паралінгвальну), відбувається у межах конкретного каналу спілкування, регулюється стратегіями і тактиками учасників; синтез когнітивних, мовних і позамовних (соціальних, психічних, психологічних тощо) чинників, які визначаються конкретним колом форм життя, залежних від тематики спілкування, має своїм результатом формування різноманітних мовленнєвих жанрів» [1, с. 138].

Іншими словами, текст є формальною структурою, послідовністю речень без урахування комунікативного чи соціокультурного контексту, натомість дискурс розглядаємо як текст з урахуванням екстралінгвальних чинників або текст у комунікативно-прагматичній матриці.

Предметом нашого дослідження є англійсько- та німецькомовний публіцистичний дискурс у

лінгвістичних розвідках останніх років, а **об'єктом** – його характерні ознаки, лексичні та стилістичні особливості. **Мета** цієї розвідки полягає у визначенні дискурсивних ознак публіцистичних текстів на матеріалі онлайн-газети “The Guardian” та “Die Welt”. **Завданнями** дослідження є узагальнення наявних підходів до тлумачення дискурсу, а також виокремлення його характерних лексичних та стилістичних ознак.

Виклад основного матеріалу. Одним із найбільш розповсюджених видів дискурсу сьогодні є публіцистичний, оскільки він є основним засобом передавання інформації від різних суспільно-політичних груп до широкого кола осіб. Він тлумачиться як різновид інформаційно-орієнтаційного інституційного дискурсу, що реалізується за допомогою засобів масової комунікації та передбачає свідому та явно виражену авторську актуалізуючу позицію [8, с. 5]. До того ж він є «дистантною формою комунікативної діяльності інституціонального та когнітивного характеру, основними учасниками якої є представники засобів масової інформації як соціального інституту та масова аудиторія» [7, с. 11]. Згідно з іншим тлумаченням, це «символічна структура відтворення влади, у рамках якої здійснюється боротьба за встановлення цінностей» [5, с. 4]. Відповідно публіцистичний дискурс визначаємо як дистантну форму комунікації між представниками засобів масової інформації та масовою аудиторією, яка характеризується певним ідеологічним спрямуванням і може відповідати інтересам певних соціальних груп.

Публіцистичний дискурс характеризується низкою ознак, які вирізняють його з-поміж інших видів. У першу чергу, з його допомогою здійснюється вплив на масову аудиторію. Публіцистичний дискурс найбільш швидко реагує на події, які відбуваються, відображаючи стан розвитку суспільства та вільно висвітлюючи актуальні аспекти життя. Відповідно, крім змін у суспільно-політичному житті, тексти газет та журналів відображають також зміни, які відбуваються в мові. Тому лексичні та стилістичні особливості публіцистичного дискурсу включають наявність узуальних й оказіональних лексичних та фразеологічних одиниць, прислів'їв, приказок, широке використання порівнянь і метафор [3], використання ідіом, лексичних одиниць із певною конотацією, лексики зниженого регістру, національно маркованої лексики, а також образних висловлювань.

Так, у досліджених нами публіцистичних текстах були виявлені такі лексичні та стилістичні особливості:

- уживання національно маркованої лексики.

Und als Familienvater mit 41 Jahren schaut er gelassen zu, wenn die Stürmer und Dränger seiner Partei im Internet ihre Lust an der Selbstzerfleischung ausleben [14].

Вислів *die Stürmer und Dränger* пов'язаний із періодом «Бурі і натиску» (Sturm und Drang) в німецькій літературі. Письменників, які належали до цього руху, називали бунтівниками (*Stürmer*). У

прикладі словосполучення вживається на позначення «бунтівників» із його партії, які проявляють себе в Інтернеті. Це підсилює ефект, який текст справляє на читача, додає конотації іронічності та евфемічності.

Later on, when I got into the Army, I had endless fun big-game hunting in the jungles in India and Africa and living among the backwoodsmen in Canada [12]. – *Згодом, коли я був в армії, то весело проводив час за нескінченними полюваннями на дикого звіра в джунглях Індії та Африки, жив у Канаді серед людей, не дуже освічених* [переклад наш].

Слово *backwoodsmen* характеризує людей, із якими автор мешкав у Канаді. В американському варіанті англійської мови це слово вживається на позначення людей, які мешкають у віддалених від міст регіонах і не мають освіти та манер [21, с. 98]. Цікаво, що в британському варіанті ця лексична одиниця має зовсім інше значення, а саме ‘член політичної партії чи Парламенту (особливо Палати Лордів), який приходить на засідання і голосує дуже рідко й не відрізняється особливою політичною активністю’ [23, с. 115]. Тому слово *backwoodsmen* дає читачеві додаткову, національно специфічну інформацію про особливості людей, які проживали в той час разом із автором, оскільки це були не британці, а мешканці Канади.

For your chance to be crowned Guardian home cook of the year, share your elevenses recipes [24]. – *Щоб отримати шанс бути «коронованим» найкращим домашнім кухарем року на шпальтах Guardian, поділіться своїми рецептами страв, які подаєте об 11* [переклад наш].

Лексична одиниця *elevenses* передає особливості побуту британців. Вона означає сніданок об 11 годині ранку, який зазвичай складається з чаю або кави та печива чи бутербродів [9, с. 178]. Уживання національно маркованої лексики в публіцистичних текстах акцентує увагу аудиторії на особливостях картини світу, побуту, звичаїв тієї чи іншої нації, додаючи тексту культурно специфічного відтінку.

- використання метафор

Die Slowakei könnte ein Kitt für die EU sein, um sie zu festigen [17].

У реченні йдеться про те, що Словаччина могла б бути «клеєм» (*ein Kitt*), який би укріпив ЄС. Іншими словами, як клей скріплює декілька деталей разом, так і країна могла б об'єднати ЄС.

Die Union jongliert heute mit drei Kugeln: Die erste ist die Stabilisierung der EU und die Wachstumsförderung, die zweite die Vertiefung der Integration und die dritte das Bedürfnis der Erweiterung um neue Mitglieder [20]. У цьому прикладі вжита метафора *mit Kugeln jonglieren* (жонглювати кульками), яка використана для підкреслення того, що в ЄС сьогодні ведеться робота в декількох напрямках. Зокрема, надається інформація про те, що ЄС жонглює трьома кульками, перша з яких – стабілізація ЄС та прискорення зросту, друга – поглиблення інтеграції і третя – необхідність розширення новими країнами.

The digital, culture, media and sport secretary, who did not have an active Twitter account when he

took the job, insisted that his comments had been misinterpreted to suggest he didn't consume any news: «To suggest that I don't read newspapers is complete nonsense. Of course I do» [13]. – Секретар із питань цифрової інформації, культури, засобів масової інформації та спорту, який не мав активного акаунту в Twitter, коли його брали на роботу, наполягав на тому, що його неправильно зрозуміли, стосовно того, що він не використовує жодних новин: «Стверджувати, що я не читаю газети – повна дурниця. Звичайно ж, я читаю» [переклад наш].

Метафора *consume news* (споживати новини) у цьому прикладі означає читати новини в газетах. Через «споживання» новин людина отримує інформацію так само, як отримує поживні речовини під час їжі.

For your chance to be crowned Guardian home cook of the year, share your eleven's recipes [24]. – Щоб отримати шанс бути «коронованим» найкращим домашнім кухарем року на шпальтах *Guardian*, поділіться своїми рецептами страв, які подаєте об 11 [переклад наш]. У цьому реченні вжита метафора *to be crowned* (бути коронованим). Звичайно, коронованими можуть бути лише королівські особи. Ця метафора означає, що читач, який буде коронованим, отримає перше місце й буде визнаний найкращим серед інших. Уживання метафор у публіцистичному дискурсі емоційно забарвлює висловлювання автора, додає їм експресивності, і, відповідно, публіцистичний текст викликає більше емоцій у читача.

- наявність ідіом

Die Kinder müssen die Phobien ihrer Eltern ausbaden [15].

Дієслово *ausbaden* означає «відповідати за наслідки чогось, у чому винен сам, або хтось інший» [18]. У прикладі йдеться про те, що діти змушені «розраховуватися» за фобії своїх батьків.

Earlier this week, Wright, who is responsible for overseeing the media industry, hit the headlines after telling a meeting of newspaper editors that he did not subscribe to any British newspapers or magazines [13]. – На початку цього тижня Райт, відповідальний за медіа-індустрію, потрапив у заголовки газет після того, як повідомив на зустрічі редакторів газет, що не передплатив жодні британські газети чи журнали [переклад наш]. Ідіома *hit the headlines* означає бути важливим компонентом новин у газеті, на радіо або телебаченні [23, с. 745], тобто бути в центрі уваги преси. Тут вона вживається для підкреслення важливості того, що було сказано містером Райтом, а також для наголошення на тому, що це привернуло багато уваги.

We haven't scratched the surface of this illegal and immoral industry and we could start by making it a criminal offence to pay for goods and services into anything other than an accredited business bank account and also to fail to issue a proper VAT or till receipt [19]. – Питання цієї незаконної та аморальної галузі ми вивчили тільки поверхово, і ми могли б почати з того, що визнаємо оплату товарів та послуг у будь-який інший спосіб, крім акредито-

ваного банківського рахунку, так само, як неспроможність видати належний чек або квитанцію із вказівкою номера платника податку, кримінальним злочином [переклад наш]. Ідіома *scratch the surface* використовується для позначення поверхово вивченої проблеми, про яку йдеться в статті. Ця ідіома означає «розуміти, дізнатися або мати справу з лише невеликою частиною якогось питання чи проблеми» [23, с. 1389]. Уживання ідіом у мові газет та журналів сприяє досягненню більшого впливу на адресата, а також підкресленню тих чи інших особливостей описуваних подій.

- уведення в текст лексичних одиниць зниженого реєстру, а саме розмовної лексики:

Für Kritiker von Mario Draghi sind die neuesten Nachrichten ein gefundenes Fressen [25].

Das ist nicht überraschend, wenn ein Junkie seinen Dealer kontrollieren will [16].

I think everybody who does any difficult or stressful job needs a way to switch off. We all have different ways. Mine is Lego» [13]. – Я думаю, що кожному, хто виконує будь-яку важку або напружену роботу, потрібен спосіб, щоб відпочити. У всіх нас різні способи. У мене «Лего» [переклад наш].

Some of the new stuff is very good and the engineering capabilities of those who build and design Lego sets is quite amazing [13]. – Деякі з новинок дуже хороші, а інженерні можливості тих, хто будує та проектує набори Lego, є надзвичайно дивовижними [переклад наш].

I knew that every true red-blooded boy is keen for adventure and open-air life, and so I wrote this book to show you how it could be done even in a civilized country like England [12]. – Я знав, що кожен справжній хлопець, сповнений сил та енергії, прагне до пригод і життя під відкритим небом, і тому написав цю книгу, щоб показати вам, як це можна зробити у такій цивілізованій країні, як Англія [переклад наш].

The best time I had as a boy was when I went about as a sea scout with my four brothers mucking about on the sea round the coasts of England [12]. – Найкращий час у дитинстві був тоді, коли я, як морський розвідник, із чотирма братами, вештався морем навколо берегів Англії [переклад наш].

Усі вищенаведені приклади містять розмовну лексику. Так, лексична одиниця *Fressen* у загально-вживаному значенні перекладається як «їжа для тварин» [18], а в прикладі вище має значення «знахідка», така, якою можна поживитися. Слово *Junkie* уживається в розмовній мові на позначення наркомана в прогресуючій стадії [18]. Вислів *switch off* означає «перестати думати про щось або приділяти чомусь увагу» [23, с. 1586]. Слово *stuff* вживається, коли розповідають загалом про речі, які люди роблять, говорять, думають тощо [23, с. 1557]. Прикметник *red-blooded* уживається на позначення людей, повних сили та енергії [23, с. 1291]. Дієслово *tuck about* означає «поводитися нерозумно, особливо коли необхідно працювати над чимось» [23, с. 1015]. Уживання розмовної лексики в публіцистичному дис-

курсі додає написаному конотації жаргону, робить тексти більш наближеними до читача і простішими для сприймання. Крім того, посилюється емоційний ефект написаного і створюється загальне враження невимушеності спілкування автора й читача.

- уживання лексичних одиниць із певною конотацією значення

Vielleicht ist nun endlich Schluss mit der Langmut Washingtons [22].

Langmut у німецькій мові означає 'лагідність, сумирність' [18]. У цьому прикладі йдеться про лагідність Вашингтона, яка була однією з визначних рис його характеру. Таким способом у речення додається історико-культурна конотація.

Naturally the landowners' party was not happy with being cut out of the action and over the years has succeeded in privatising the national land value uplift for the selfish benefit of its members and hangers-on, although they have seldom done anything to raise land values by improvements [19]. – *Природно, що партія власників землі не задоволена тим, що була позбавлена можливості діяти, адже протягом багатьох років їй вдавалося приватизувати національне багатство – землю з корисливою метою для членів партії та її прихвостнів, хоч вони рідко робили що-небудь для підвищення цінності землі* [переклад наш]. *Hanger-on* – це людина, яка намагається бути дружелюбною з відомими особистостями або ходить на важливі події, щоб отримати якийсь зиск [23, с. 712]. В англійській мові ця лексична одиниця має негативну конотацію. Зазвичай, так говорять про людей, чії вчинки не схвалюються. Тому вживання таких лексичних одиниць допомагає читачеві зрозуміти ставлення автора до написаного.

- уведення в текст образних висловлювань

Ein Gespenst geht um in Europa – das Gespenst der Populismus. Einer seiner Erfinder, Ungarns Premier Viktor Orbán, hat gerade zum vierten Mal die Parlamentswahl in seinem Land gewonnen. Und inzwischen gibt es in den meisten Staaten Europas Parteien, die der EU kritisch gegenüberstehen, die staatliche Sparpolitik im Kielwasser des Euro ablehnen und ein Ende der Massenzuwanderung aus meist islamischen Kulturen fordern. In Deutschland schaut man traditionell auf den eigenen Bauchnabel und konzentriert sich deswegen auf die AfD, als sei diese Partei eine rein hausgemachte Konkurrenz für die Etablierten. Das ist falsch [26].

Автор досліджує проблему політичного популізму, називаючи його приви́дом, який блукає Європою (*Ein Gespenst geht um in Europa*), і відкрито висловлює своє негативне ставлення до нього. Крім

того, такі лексичні одиниці, як *das Gespenst* (привид), *im Kielwasser des Euro* (в кильватері євро), фразеологізм *auf den eigenen Bauchnabel schaut man* (думають лише про себе), *eine rein hausgemachte Konkurrenz* (конкуренція, створена лише з власної провини), додають експресивності написаному.

For eight years the Tories have tried to squeeze a pint out of a half-pint pot but have now run out of options [19]. – *Протягом восьми років Топі намагалися зробити неможливе, але наразі в них закінчилися усі варіанти* [переклад наш]. Образний вислів *squeeze a pint out of half-pint pot* 'вижати пінту із півпінтової ємності' вживають на позначення дії, яку неможливо виконати, скільки б зусиль не докладати. Цей вислів буквально означає 'зробити неможливе', водночас маючи значення 'не можна зробити неможливе', тут він ужитий у переносному значенні. Наявність образних висловлювань додає публіцистичним текстам додаткової емоційної забарвленості, демонструє ставлення автора до написаного і справляє необхідне враження на читача.

Висновки. Отже, текст, на відміну від дискурсу, є формальною конструкцією, послідовністю речень без прив'язки до комунікативного чи соціокультурного контексту, водночас дискурс являє собою текст у поєднанні з екстралінгвальними чинниками, або текст, включений у комунікативний та прагматичний контекст. Публіцистичний дискурс є одним із найбільш уживаних типів дискурсу в сучасному суспільстві. Він трактується як дистантна форма комунікації між представниками засобів масової інформації та масовою аудиторією, яка характеризується певним ідеологічним спрямуванням і може відповідати інтересам певних соціальних груп. Публіцистичний дискурс висвітлює найактуальніші аспекти життя, відображає стан розвитку суспільства та здійснює вплив на масову аудиторію.

Англійсько- та німецькомовному публіцистичному дискурсу притаманні певні лексичні та стилістичні особливості: широке використання мовних одиниць зниженого реґістру, а саме розмовної лексики, уживання ідіом, метафор, національно маркованої лексики, образних висловлювань тощо. Наявність цієї лексики додає публіцистичним текстам емоційності, експресивності, робить їх більш зрозумілими і близькими для читача, підкреслює ставлення автора до написаного, створює атмосферу невимушеного спілкування, передає культурно специфічну інформацію.

Перспективою подальших досліджень є поглиблене дослідження лексичних особливостей англійсько- та німецькомовного публіцистичного дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Академія, 2004. 344 с.
2. Бехта І. А. Дискурс наратора в англійській художній прозі. Київ: Грамота, 2004. 304 с.
3. Гончар О. С. Публіцистичний дискурс та його функції. URL: <http://lib.chmnu.edu.ua/pdf/novitfilolog/21/7.pdf> (дата звернення: 14.04.2019).
4. Загнітко А. П. Сучасний політичний газетний дискурс: риторика і синтаксис. *Донецький вісник Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка*. 2007. Т. 16. С. 5 – 19.
5. Каменева В. А. Лингвокогнитивные средства выражения идеологической природы публицистического дискурса (на материале американской прессы): автореф. дисс. на соискание науч. степени д-ра филол.

наук : 10.02.19 «Теория языка». Кемерово, 2007. 42 с.

6. Лингвистический энциклопедический словарь / гл. ред. Ярцева В. Н. Москва: Советская энциклопедия, 1990. 672 с.

7. Новохачева Н. Ю. Стилистический прием литературной аллюзии в газетно-публицистическом дискурсе конца XX – начала XXI веков: автореф. дисс. на соискание учен. степени канд. филол. наук: 10.02.01 «Русский язык». Ставрополь, 2005. 31 с.

8. Пташник М. И. Система реноминативных приемов в современном публицистическом дискурсе (на материале русского, английского, и испанского языков): автореф. дисс. на соискание науч. степени канд. филол. наук: 10.02.19 «Теория языка». Ростов-на-Дону, 2010. 23 с.

9. Рум А. Р. У. Великобритания: Лингвострановедческий словарь. 3-е изд., стереотип. Москва : Рус яз., 2002. 560 с.

10. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність: монографія. Київ, 2002. 392 с.

11. Сусов И. П. Введение в теоретическое языкознание : электронный учебник. URL: <http://lingvolah.chat.ru/library/susov.htm> (дата звернення: 18.02.2019).

12. Baden-Powell's introduction to Scouting for Boys. *The Guardian* : веб-сайт. URL: <https://www.theguardian.com/books/2013/jul/31/baden-powell-scouts-for-boys> (дата звернення: 16.11.2018).

13. Culture secretary Jeremy Wright reveals his love of Lego. *The Guardian*: веб-сайт. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2018/nov/09/culture-secretary-jeremy-wright-reveals-his-love-of-lego> (дата звернення: 18.11.2018).

14. Der perfekte Pirat. *Welt*: веб-сайт. URL: https://www.welt.de/print/die_welt/debatte/article106238237/Der-perfekte-Pirat.html (дата звернення: 24.04.2019).

15. Die Irrationalität der Impf-Gegner. *Welt*: веб-сайт. URL: <https://www.welt.de/debatte/kommentare/article117689049/Die-Irrationalitaet-der-Impf-Gegner.html> (дата звернення: 21.04.2019).

16. Die Ölpest und die hilflose US-Regierung. *Welt*: веб-сайт. URL: <https://www.welt.de/debatte/article7767922/Die-Oelpest-und-die-hilflose-US-Regierung.html> (дата звернення: 21.04.2019).

17. Die Slowakei hat keine Angst vor «Großdeutschland». *Welt* : веб-сайт. URL: <https://www.welt.de/debatte/kommentare/article117579682/Die-Slowakei-hat-keine-Angst-vor-Grossdeutschland.html> (дата звернення: 24.04.2019).

18. Duden Wörterbuch. *Duden*: веб-сайт. URL: <https://www.duden.de/> (дата звернення: 09.05.2019).

19. In search of a fairer system of taxation. *The Guardian*: веб-сайт. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2018/nov/08/in-search-of-a-fairer-system-of-taxation> (дата звернення: 18.11.2018).

20. Keine Angst vor Berlin. *Welt*: веб-сайт. URL: https://www.welt.de/print/die_welt/debatte/article117588305/Keine-Angst-vor-Berlin.html (дата звернення: 30.04.2019).

21. Longman Dictionary of Contemporary English for Advanced Learners (6th edition). Harlow, Essex: Pearson Education Limited, 2014. 2161 p.

22. Obamas Golfkrieg. *Welt*: веб-сайт. URL: https://www.welt.de/welt_print/debatte/article7771907/Obamas-Golfkrieg.html (дата звернення: 30.04.2019).

23. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English (9th edition). Oxford: Oxford University Press, 2015. 1820 p.

24. Recipe swap: share your elevenses recipes. *The Guardian* : веб-сайт. URL: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2016/oct/05/recipe-swap-share-your-elevenses-recipes> (дата звернення: 25.11.2018).

25. Rom muss sich erklären. *Welt*: веб-сайт. URL: https://www.welt.de/print/die_welt/wirtschaft/article117487807/Rom-muss-sich-erklaeren.html?wtrid=amp.article.free.comments.button.more (дата звернення: 25.04.2019)

26. Wer keine Populisten will, muss die Probleme lösen. *Welt* : веб-сайт. URL: <https://www.welt.de/debatte/kommentare/plus175290159/Ungarn-Co-Wer-keine-Populisten-will-muss-die-Probleme-loesen.html> (дата звернення: 25.04.2019).

REFERENCES

1. Batsevych F. S. (2004) Osnovy komunikatyvnoi lingvistyki [Fundamentals of communicative linguistics]. Kyiv: Akademiia. 344 s. [in Ukrainian].

2. Bekhta I. A. (2004) Dyskurs naratora v angломovnii hudozhnii prozi [Narrator discourse in English fiction]. Kyiv: Hramota. 304 s. [in Ukrainian].

3. Honchar O. S. Publitsystychnyi dyskurs ta iogo funksyii [Journalistic discourse and its functions]. URL: <http://lib.chmnu.edu.ua/pdf/novitfilolog/21/7.pdf> (access date: 14.04.2019) [in Ukrainian].

4. Zahnitko A. Z. (2007) Suchasnyi politychnyi hazetnyi dyskurs: rytoryka i syntaksys [Current political newspaper discourse: rhetoric and syntax]. *Donetsk Reporter of T. H. Shevchenko Scientific Society*. Vol. 16. S. 5 – 19. [in Ukrainian].

5. Kamienieva V. A. (2007) Lingvokognitivnye sredstva vyrazheniia ideologicheskoi prirody publitsisticheskogo diskursa (na materiale amerikanskoi pressy) [Linguo-cognitive means of expressing ideological character of journalistic discourse (based on American press)]. Dr.hab. the author's abstract : 10.02.19. Kiemerovo,

42 s. [in Russian].

6. Lingvisticheskii entsiklopedicheskii slovar (1990) [Linguistic encyclopaedical dictionary]. Ed. By Yartseva V. N. Moscow: Soviet encyclopaedia. 672 s. [in Russian].

7. Novokhacheva N. Yu. (2005) Stilisticheskii priem literaturnoi alliuzii v gazetno-publitsisticheskom diskurse kontsa XX – nachala XXI vekov [Stylistic device allusion in newspaper journalistic discourse between the end of 20th and the beginning of 21st century]. Ph.D. the author's abstract : 10.02.01. Stavropol, 31 s. [in Russian].

8. Ptashnik M. I. (2010) Sistema renominativnyh priemov v sovremennom publitsisticheskom diskurse (na materiale russkogo, angliiskogo, i ispanskogo yazykov) [The system of renaming devices in modern journalistic discourse (based on Russian, English and Spanish languages)]. Ph.D. the author's abstract: 10.02.19. Rostov-on-Don, 23 s. [in Russian].

9. Rum A. R. U. (2002) Velikobritaniya: Lingvostranovedcheskii slovar [Dictionary of Great Britain]. 3rd stereotype edition. Moscow: Russky yazyk publishers. 560 s. [in Russian].

10. Serazhym K. (2002) Dyskurs yak sotsiolingvalne yavishche: metodolohiia, arkhitektonika, variativnist [Discourse as a sociolinguistic phenomenon: methodology, architectonics, variability. Monograph. Kyiv. 392 s. [in Ukrainian].

11. Susov I. P. Vvedenie v teoreticheskoe yazykoznanie [Introduction to theoretical linguistics]. Electronic textbook. URL: <http://lingvolah.chat.ru/library/susov.htm> (access date: 18.02.2019) [in Russian].

12. Baden-Powell's introduction to Scouting for Boys. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/books/2013/jul/31/baden-powell-scouts-for-boys> (access date: 16.11.2018) [in English].

13. Culture secretary Jeremy Wright reveals his love of Lego. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2018/nov/09/culture-secretary-jeremy-wright-reveals-his-love-of-lego> (access date: 18.11.2018) [in English].

14. Der perfekte Pirat. *Welt*. URL: https://www.welt.de/print/die_welt/debatte/article106238237/Der-perfekte-Pirat.html (access date: 24.04.2019) [in German].

15. Die Irrationalität der Impf-Gegner. *Welt*. URL: <https://www.welt.de/debatte/kommentare/article117689049/Die-Irrationalitaet-der-Impf-Gegner.html> (access date: 21.04.2019) [in German].

16. Die Ölpest und die hilflose US-Regierung. *Welt*. URL: <https://www.welt.de/debatte/article7767922/Die-Oelpest-und-die-hilflose-US-Regierung.html> (access date: 21.04.2019) [in German].

17. Die Slowakei hat keine Angst vor «Großdeutschland». *Welt*. URL: <https://www.welt.de/debatte/kommentare/article117579682/Die-Slowakei-hat-keine-Angst-vor-Grossdeutschland.html> (access date: 24.04.2019) [in German].

18. Duden Wörterbuch. *Duden*. URL: <https://www.duden.de/> (access date: 09.05.2019) [in German].

19. In search of a fairer system of taxation. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2018/nov/08/in-search-of-a-fairer-system-of-taxation> (access date: 18.11.2018) [in English].

20. Keine Angst vor Berlin. *Welt*. URL: https://www.welt.de/print/die_welt/debatte/article117588305/Keine-Angst-vor-Berlin.html (access date: 30.04.2019) [in German].

21. Longman Dictionary of Contemporary English for Advanced Learners (6th edition). Harlow, Essex: Pearson Education Limited, 2014. 2161 p. [in English].

22. Obamas Golfkrieg. *Welt*. URL: https://www.welt.de/welt_print/debatte/article7771907/Obamas-Golfkrieg.html (access date: 30.04.2019) [in German].

23. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English (9th edition). Oxford: Oxford University Press, 2015. 1820 s. [in English].

24. Recipe swap: share your elevenses recipes. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2016/oct/05/recipe-swap-share-your-elevenses-recipes> (access date: 25.11.2018) [in English].

25. Rom muss sich erklären. *Welt*. URL: https://www.welt.de/print/die_welt/wirtschaft/article117487807/Rom-muss-sich-erklaeren.html?wtrid=amp.article.free.comments.button.more (access date: 25.04.2019) [in German].

26. Wer keine Populisten will, muss die Probleme lösen. *Welt*. URL: <https://www.welt.de/debatte/kommentare/plus175290159/Ungarn-Co-Wer-keine-Populisten-will-muss-die-Probleme-loesen.html> (access date: 25.04.2019) [in German].

LEXICAL AND STYLISTIC FEATURES OF MODERN ENGLISH AND GERMAN JOURNALISTIC DISCOURSE

Abstract. The article deals with the research into the notion of discourse, and journalistic discourse in particular, which is now one of the most widespread types of discourse. The relevance of the research is preconditioned by the fact that modern linguistic investigations are aimed at studying and analyzing journalistic discourse as one of the most powerful means used to influence mass audience. In this paper the discourse is considered in comparison with the notion of text. While text is a formal structure, a sequence of sentences without regard to any communicative or sociocultural context, discourse is a text with regard to extra-linguistic factors or a text in a communicative-pragmatic context. The purpose of the paper is to identify discourse features of journalistic texts based on the materials of online newspapers *The Guardian* and *Die Welt*. The article provides

generalization of the notion of journalistic discourse. It is interpreted as a distant form of communication between the representatives of mass media and the audience and is characterized by a specific ideological slant and may serve the interests of certain social groups. Journalistic discourse highlights the most relevant aspects of life, reflects the state of society development and influences mass audience. The emphasis is made on the lexical and stylistic features of English and German journalistic discourse on the basis of modern media texts. Journalistic texts often contain nationally specific and informal vocabulary, idioms, metaphors, figural expressions etc. These features add to the emotional intensity and expressiveness of journalistic texts, make them clearer and closer to the reader. Moreover, such lexical features bring out the author's attitude, create the atmosphere of natural communication and convey culturally specific information.

Keywords: journalistic discourse, text, nationally specific vocabulary, metaphor, lexical features, stylistic features, informal vocabulary.

Стаття надійшла до редакції 19 лютого 2019 р.

© Хант Г., 2019 р.

© Разумна К., 2019 р.

Галина Хант – кандидат філологічних наук, завідувач кафедри іноземних мов Житомирського національного агроекологічного університету, Житомир, Україна; <https://orcid.org/0000-0003-3318-6684>

Halyna Khant – Candidate of Philology, Head of the Foreign Languages Department, Zhytomyr National Agroecological University, Zhytomyr, Ukraine; <https://orcid.org/0000-0003-3318-6684>

Карина Разумна – старший викладач кафедри іноземних мов Житомирського національного агро-екологічного університету, Житомир, Україна; <https://orcid.org/0000-0002-1085-534X>

Karyna Razumna – Senior Lecturer at the Foreign Languages Department, Zhytomyr National Agroecological University, Zhytomyr, Ukraine; <https://orcid.org/0000-0002-1085-534X>